

सुपार्थं भीमसेनस्य जातरूपग्रहं धनुः । येन पार्थोऽजयत् कृत्स्नां दिशं प्राचीं परन्तपः ॥ ४३ ॥
 इन्द्रगोपकचित्रञ्च यदेतच्चारुदर्शनं । राज्ञो युधिष्ठिरस्यैतद्वैराटे धनुरुत्तमं ।
 सूर्या यस्मिंस्तु सौवर्णाः प्रकाशन्ते प्रकाशिनः । तेजसा प्रज्वलन्तो वै नकुलस्यैतदायुधं ।
 शलभा यत्र सौवर्णास्तपनीयविचित्रिताः । एतन्माद्रीसुतस्यापि सहदेवस्य कार्मुकं ।
 ये त्विमे चुरसङ्काशाः सहस्रा लोमवाहिनः । एतेऽर्जुनस्य वैराटे शराः सर्पविषोपमाः ॥ ४४ ॥
 एते ज्वलन्तः सङ्ग्रामे तेजसा शीघ्रगामिनः । भवन्ति वीरस्याक्षय्या व्यूहतः समरे रिपून् ।
 ये चेमे पृथ्वो दीर्घाश्चन्द्रविम्बाद्दर्शनाः । एते भीमस्य निशिता रिपुचयकराः शराः ।
 हारिद्रवर्णा ये त्वेते हेमपुङ्गवः शिलाशिलाः । नकुलस्य कलापोऽयं पञ्चशार्दूललक्षणः ।
 येनासौ व्यजयत्कृत्स्नां प्रतीचीं दिशमाहवे । कलापो ह्येष तस्यासीन्माद्रीपुत्रस्य धीमतः ।
 ये त्विमे भास्कराकाराः सर्वपारसवाः शराः । एते चित्रक्रियोपेताः सहदेवस्य धीमतः ॥ ४५ ॥
 ये त्विमे निशिताः पीताः पृथ्वो दीर्घवाससः । हेमपुङ्गवस्त्रिपर्वणो राज्ञ एते महाशराः ॥ ४६ ॥
 यस्त्वयं सायको दीर्घः शिलीपृष्ठः शिलीमुखः । अर्जुनस्यैव सङ्ग्रामे गुरुभारसहो दृढः ।
 वैयाघ्रकोशः सुमहान् भीमसेनस्य सायकः । गुरुभारसहो दिव्यः शात्रवाणं भयङ्करः ।
 सुफलश्चित्रकोशश्च हेमत्सररनुत्तमः । निस्त्रिंशः कौरवस्यैव धर्मराजस्य धीमतः ।
 यस्तु पाञ्चनखे कोशे निहितश्चित्रयोधने । नकुलस्यैव निस्त्रिंशो गुरुभारसहो दृढः ।
 यस्त्वयं विपुलः खड्गो गव्ये कोशे समर्पितः । सहदेवस्य विद्वेनं सर्वभारसहं दृढं ॥ ४७ ॥
 इति श्रीमहाभारते विराटपर्वणि गोहरणपर्वणि उत्तरस्यास्तदर्शने त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४३ ॥
 ॥ उत्तर उवाच ॥ सुवर्णविकृतानीमान्यायुधानि महात्मानां । रुचिराणि प्रकाशन्ते पार्थानामाशुकारिणां ।
 कनु खिदर्जुनः पार्थः कौरव्यो वा युधिष्ठिरः । नकुलः सहदेवस्य भीमसेनस्य पाण्डवः ।
 सर्व एव महात्मानः सर्वामित्रविनाशनाः । राज्यमनैः पराकीर्य न श्रूयन्ते कथञ्चन ।
 द्रौपदी क च पाञ्चाली स्त्रोरत्नमिति विश्रुता । जितानचैस्तदा कृष्णा तानेवान्वगमदन् ॥ ४४ ॥
 ॥ अर्जुन उवाच ॥ अहमस्म्यर्जुनः पार्थः सभास्तारो युधिष्ठिरः । बल्लवो भीमसेनस्तु पितुस्तै रसपाचकः ।
 अश्वबन्धोऽथ नकुलः सहदेवस्तु गोकुले । सैरिन्ध्रीं द्रौपदीं विद्धि यत्कृते कीचका हताः ।
 ॥ उत्तर उवाच ॥ दश पार्थस्य नामानि यानि पूर्वं श्रुतानि मे । प्रब्रूयास्तानि यदि मे श्रद्धया सर्वमेव ते ।
 ॥ अर्जुन उवाच ॥ हन्त तेऽहं समाचचे दश नामानि यानि वै । वैराटे शृणु तानि त्वं यानि पूर्वं श्रुतानि ते ।
 एकाग्रमानसो भूत्वा शृणु सर्वं समाहितः । अर्जुनः फाल्गुनो जिष्णुः किरीटी श्वेतवाहनः ।
 बीभत्सुर्विजयः कृष्णः सव्यसाची धनञ्जयः ।
 ॥ उत्तर उवाच ॥ केनासि विजयो नाम केनासि श्वेतवाहनः । किरीटी नाम केनासि सव्यसाची कथं भवान् ।
 अर्जुनः फाल्गुनो जिष्णुः कृष्णो बीभत्सुरेव च । धनञ्जयश्च केनासि ब्रूहि तन्मम तत्त्वतः ।
 श्रुता मे तस्य वीरस्य केवला नामहेतवः । तत्सर्वं यदि मां ब्रूयाः श्रद्धया सर्वमेव ते ।